

Corine Hartman

Open Einde

De derde De Winter Case

UITGEVERIJ
XL
DEVENTER

Anne-Wil snuift de geur van de witte zijde op. De jurk is gekreukeld, maar met een beetje goede wil is te zien hoe chic hij ooit was. Een strookje aan de onderkant van de sleep is gescheurd. Die bleef destijds achter het hekje naast de pastorie haken, al voordat de ceremonie begon. Ze deed alsof het haar niet kon schelen, maar ze ergerde zich er de hele dag aan en heeft stiekem gedacht dat het een slecht voorteken was. Ze strijkt de kreukels glad en stopt de jurk terug in de brede, platte doos. Er is geen tijd voor romantische herinneringen, of wat voor herinneringen dan ook. Geen tijd voor de fotoalbums, noch voor *Pippi Langkous* en *De scheepsjongens van Bontekoe*. Het verleden moet plaatsmaken voor de toekomst. Boven de winkel, hier op de eerste verdieping en op de vliering, creëert ze ruimte om haar voorraad op te slaan. Berend zal alles vanavond verhuizen. Van de tijdelijke opslag naar de definitieve stek, op hun nieuwe zolder.

Nu het bijna zover is slaat de aarzeling toe. Veel langer wachten kan niet. Ze haalt een dunne kwast uit de terpentine en wrijft die droog in een oude theedoek. Nog één muur een tweede laag verven en het donkerbruin is definitief begraven onder maagdelijk wit. Ze is blij met dit werk waarbij ze haar handen

moet gebruiken. Het heeft haar geholpen, het had misschien zelfs een therapeutisch effect. Met het witten groeide het besef dat dit is wat ze wil. Bovenal voelt ze opluchting dat ze nu haar eigen deadlines en doelen stelt.

De wil om dit op te zetten heeft het verleden, met haar veilige topsalaris inclusief vette jaarbonus, verdrongen. 'Ik ben marketingmanager in stedenbouwkunde en vastgoed,' was haar standaardwoord op een receptie als iemand vroeg wat ze deed. Soms wachtte ze dan af, benieuwd naar de reactie van de ander, meestal liep ze meteen door naar de bar voor een spa rood met citroenschijf.

Een vrouw met een kind loopt langs haar winkel, achter een ouderwetse grijze kinderwagen met grote banden. Ze steekt een hand op als de jonge moeder door de etalageruit naar binnen tuurt, haar aankijkt, waarop de vrouw gehaast haar blik afwendt. Anne-Wil vraagt zich opeens weer af waaraan ze is begonnen.

De heerlijkheid Bredevoort. Wie dat ooit heeft verzonnen?

Het idee ontstond toen Berend op een hete julizaterdag genoeg had van gevelstenen en gaten boren in hun nieuwe oude huis. Ze bezochten zijn ouders, even buiten Bredevoort, en na afloop liepen ze door het centrum. Een groot woord voor het met kin-

derkopjes geplaveide plein waaraan slechts één café-restaurant te vinden is. Ze kibbelden over het diner. Dat wil zeggen, waar ze dat zouden gaan gebruiken. Zij wilde naar Doetinchem, Berend stelde voor op dat dichtstbijzijnde terras neer te vallen, bij Bertram. Eten van terug in de tijd met rare namen. Wie verzint er in vredesnaam ‘poelepetaat’ voor parelhoenfilet?

Na het eten wilden ze met een omweg naar huis lopen. Ze staken het plein over, toen haar aandacht ineens werd getrokken door een monumentaal, leegstaand pand. ‘Hier een boekwinkeltje beginnen met nieuwe boeken, in plaats van al dat oude papier,’ had ze gemijmerd, zonder zich ervan bewust te zijn dat iemand luisterde. Zonder zelfs te beseffen dat ze dat echt zou willen. Maar ze zag zichzelf, in het midden van rijen met boeken, ruikend aan een nieuwe uitgave van een van haar favoriete auteurs.

Berend was abrupt blijven staan en had haar aangekeken alsof ze de hoofdprijs in een loterij hadden gewonnen. ‘Wat een wereldidee!’ Om daar direct aan toe te voegen dat hij nog blijer zou zijn geweest als ze een antiquariaat had gewild. ‘Jij wilt natuurlijk weer iets nieuws, in plaats van oud in zijn waarde te laten,’ had hij plagend gezegd. Hij vond het echter een formidabele vooruitgang dat ze ermee stopte

Nederland vol te proppen met nieuwe gebouwen, en hij was vooral blij dat ze vaker thuis zou zijn.

De gedachte groeide langzaam in haar hoofd, terwijl in evenredig tempo de burn-out naar de achtergrond verdween. Met de dag werd ze gemotiveerder, ging ze er waarachtig in geloven, met als hoogtepunt een bezoek aan een beurs voor boekinkopers.

Haar vriendin Ellis was direct enthousiast en smolt hun beider ideeën in drie minuten samen tot een sluitend bedrijfsplan. Ellis praat zelfs de meest ervaren topadviseur van welke bank dan ook onder tafel. Ze werd aangestoken door Ellis' overtuigende e-mails en Berends motiverende woorden, en ze twijfelde er steeds minder vaak aan of haar planks van slagen had in financieel opzicht, zo helder was het beeld van een goedlopende boekenzaak. Tot vanmiddag. Nu het echt gaat gebeuren, krijgt ze de kriebels.

Eén laag wit is ze verwijderd van beginnen. Dan heeft ze een atmosfeer geschapen waarin mensen graag iets willen kopen. Althans dat hoopt ze. Het hoort allemaal bij haar nieuwe leven. Ze komt verftekort; ze zal een nieuwe pot gaan kopen. Of eerst bij Berend langs, kijken hoe hij vordert. Hij had haar willen helpen, maar hij mocht alleen uitleggen hoe ze de gaten moest plamuren. Zelf bedacht, zelf een succes ervan maken. Misschien kan ze onderweg

alle moed bij elkaar rapen en Berend de waarheid vertellen. Zal ze hem om zijn nek vallen, het plompverloren zeggen?

‘Geef het maar toe,’ mompelt ze in zichzelf, ‘je bent bang voor zijn reactie.’ Ze moet aan het werk. Onfeenheden van het verleden bedekken, opnieuw beginnen. Zal ze het aankunnen, verder leven alsof er niets aan de hand is, met een geheim?

Ze hoort haar winkelbel, voor het eerst doordat iemand anders dan zijzelf de deur opendoet. Nieuwsgierig draait ze zich om, met een hand de lange vlecht naar achteren wippend.

‘Jij bent het,’ zegt ze.

Ze ziet Onno’s ogen tot spleetjes verkleinen. ‘Een niet-kleur.’ Hij veegt met zijn vingers over de muur. ‘Kijk uit, dat is nat. Het is helemaal geen niet-kleur. Wit is schoon. Helder.’

‘Reinheid, zuiverheid. Maar ook de kleur van de overgave.’ Hij schuift zijn zwarte hoed achter op zijn hoofd, waarbij de armbanden om zijn rechterpols rinkelen. ‘Het was een mooi zaakje dat hier zat. Met eigengemaakte honing, jam.’

‘Zo mooi dat iedereen het zonde vond om dat beeld te verstoren en iets te kopen.’

Onno komt dicht bij haar staan. ‘Ga je je overgeven aan mij? Geef je je idiote plan op?’

‘En jou gelijk geven? Over mijn lijk.’

Toen ze in Doetinchem woonden ging Berend meestal naar Onno's huis, omdat Onno zei dat hij het benauwd kreeg in hun tuinloze appartement. Zij zag hem amper, maar sinds ze hier wonen...

'Is er iets met je?' vraagt hij.

'Nee.'

'Zeker weten?'

'Wat wil je?' Ze werkt door, haar blik strak op de muur gericht. 'Als je Berend zoekt, die is in ons huis aan het werk.'

'In jullie huis?'

'Middagje vrij.'

'Berend en vrij? De Bredevoortse lucht doet hem echt goed!'

'Als je niet voor hem komt, dan kom je zeker alleen kijken in de hoop dat het hier misgaat.'

'Een foute veronderstelling. Ik heb een aardse mededeling. Ik moest je vertellen dat de *Bredevoortse Koerier* is vergeten je advertentie voor de opening te plaatsen.'

'En je popelde om me dat te vertellen.'

'Natuurlijk niet.'

Dat gelooft ze. Net zoals ze gelooft dat hij de nieuwe *Snoecks* straks bij haar zal kopen.

'Ik kom er toevallig net vandaan, ze gaan een stuk schrijven over mijn expositie.'

'Pas maar op, straks word je nog wereldberoemd in

Bredevoort.’

‘Er horen geen nieuwe boekwinkels hier. Dit is de plaats voor handelaren in tweedehandsboeken en gevestigde antiquaars, zoals Bücher Mammut. Niet voor Boeken-punt-nu,’ zegt Onno.

‘Jullie antiquaars moeten altijd met een hoop op een kluitje zitten,’ ketst ze terug, ‘anders vloeit de intelligentie en zelfs het leven uit je weg. Elkaar de loef afsteken met de meest zeldzame titels die je in je prachtige collectie hebt, maar die geen hond komt kopen!’

‘In het midden van de zeventiende eeuw had deze stad maar liefst acht afgestudeerde meesters in de rechten; de heerlijkheid Bredevoort fungeerde als bestuurscentrum voor een flink stuk Achterhoek.’

‘Wat is je punt?’

‘Dat we een eer hebben hoog te houden. Bredevoort is een monument. Het mag niet verloederen tot een willekeurig, inwisselbaar stadje met een Blokker, een HEMA, noem maar op.’

‘Alsof die hier zouden willen komen.’ Verdient zelf geen droog brood met zijn oude boekenzooi en beeldhouwwerken. Mislukte artiest!

Zelfs na zijn vertrek blijft haar adem halverwege steken. Als dit de trend is voor haar winkelbel, ziet de toekomst er niet best uit.

Dat ze over haar praten, heeft ze heus wel in de ga-

ten. Soms verdenkt ze zelfs de kwetterende gele kwikstaartjes, fladderend om de stacaravan, van ongegeneerd geroddel. In dit dorp – want dat is het gewoon in de ogen van ieder normaal denkend mens – hoort ze niet thuis. Ze kleedt zich anders, gedraagt zich anders. Berend vindt dat ze hun de tijd moet gunnen. ‘Ze kijken de kat uit de boom,’ meent hij.

Boekenstad Bredevoort: beklemmend, benauwend, bekrompen, bonst haar hoofd op het ritme van haar voetstappen. Het is dit gat, deze gereformeerde gemeenschap. Als ze er met de auto binnenrijdt, heeft ze het gevoel dat ze ingesloten wordt, alsof ze een vesting binnengaat en de poorten zich achter haar sluiten. De medegevangenen zijn allesbehalve solidair met haar lot. Een afstandelijke, vijandelijke sfeer die haar de adem beneemt. Een koele ongeïnteresseerdheid. Misschien ligt het aan haar. Het is vast waar wat Berend zegt: ze moeten aan haar wennen. En zij aan hen. Dat is altijd zo in kleine plaatsen. Berend is van hier, voor hem ligt het anders; hem accepteren en respecteren ze. Zij is een vreemde en doet bovendien iets wat de bevolking niet aanstaat. En Onno? Een mug die haar rust verstoort, hinderlijk voor het moment, maar die vergeten is zodra hij verdwijnt. En als ze niet krabt aan zijn beten, verdwijnen ook die vanzelf.

Van haar winkel naar het pand waar Berend zich al negen maanden de pijpen uit zijn overall werkt om hun droomhuis te verwezenlijken, is het een minuut of vijf wandelen. Ze huivert als er een koude windvlaag om de hoek waait. Een geest die haar waarschuwt voor komend onheil.

Ze vraagt zich af of het gehucht ook debet is aan haar rare gedachten.